

Sygn. akt III A Ua 600/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Elżbieta Kunecka
Sędziowie:	SSA Jarosław Błaszczak SSA Jacek Witkowski (spr.)
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji B. S.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 1 lutego 2012 r. sygn. akt V U 1379/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 lutego 2012 r., sygn. akt 1379/11, Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy oddalił odwołanie B. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 27 września 2011 r. i 15 listopada 2011 r., którymi organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury w szczególnych warunkach.

Rozstrzygnięcie Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

B. S. (ur. (...)), w dniu 30 sierpnia 2011 r., wniósł o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Do wniosku dołączył świadectwa pracy i zaświadczenia potwierdzające jego okresy zatrudnienia.

Decyzją z dnia 27 września 2011 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy B. S. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uznał wnioskodawcy

za udowodnione 27 lat 3 miesiące i 22 dni okresów składkowych i nie składkowych. ZUS wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat.

We wniosku z dnia 28 października 2011 r. B. S. ponownie wniósł o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, domagając się uznania za pracę w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w Zakładach (...) w J.:

- od 01 lipca 1978 r. do 17 lipca 1979 r. na stanowisku kierownika utrzymania ruchu energetycznego,
- od 20 grudnia 1979 r. do 31 stycznia 1980 r. na stanowisku zastępcy głównego energetyka,
- od 01 lutego 1980 r. do 31 grudnia 1980 r. na stanowisku kierownika centrum energetycznego,
- od 01 stycznia 1981 r. do 31 sierpnia 1984 r. na stanowisku zastępcy głównego energetyka.

W decyzji z dnia 15 listopada 2011 r., znak: (...), ZUS zaliczył wnioskodawcy wskazane okresy do stażu pracy w warunkach szczególnych, uznając, iż wykazał on łącznie 5 lat 8 miesięcy i 29 dni takiej pracy. Organ rentowy uznał, iż przedłożona przez wnioskodawcę charakterystyka z dnia 18 października 2011 r. potwierdza charakter pracy w szczególnych warunkach, wg przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W rozpoznawanej sprawie, organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, argumentując, iż ubezpieczony nie posiada wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, bowiem wykazał jedynie 5 lat 8 miesięcy i 29 dni takiej pracy.

Wnioskodawca, w sprecyzowanych na rozprawie w dniu 01 lutego 2012 r., odwołaniach od decyzji z dnia 27 września 2011 r. i z dnia 15 listopada 2011 r., znak: (...), nie kwestionował tego, iż nie posiada wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, jednakże podniósł, iż przepisy regulujące przesłanki przyznania wskazanego świadczenia są dyskryminujące dla osób, które osiągnęły wcześniejszy wiek emerytalny, tj. 60 lat i pracowały w warunkach szczególnych, lecz nie przepracowały 15 lat w porównaniu do osób, które w takich warunkach w ogóle nie pracowały. Ponadto, zdaniem skarżącego, skoro na dzień 01 stycznia 1999 r. ma uznany przez ZUS okres pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 5 lat 8 miesięcy i 29 dni, to organ rentowy winien przyznać mu prawo do wcześniejszej emerytury, zgodnie z art. 184 ustawy emerytalnej, proporcjonalnie do stażu pracy, tj. jeżeli osoba, która na dzień 1 stycznia 1999 r. przepracowała 15 lat w warunkach szczególnych ma 100% świadczenia z tego tytułu, to wnioskodawca winien mieć przyznaną emeryturę w wieku 60 lat w wysokości ok. 45% świadczenia przysługującego osobie, która ukończyła 60 lat i wykazała 15-letni okres takiej pracy, tj. proporcjonalnie do przepracowanego okresu w warunkach szczególnych.

Odnosząc się do powyższych zarzutów i wniosków wnioskodawcy Sąd I instancji wskazał, że przepis art. 184 FUS, przewiduje jednakowe przesłanki dla ubezpieczonych do nabycia uprawnienia do wcześniejszej emerytury, jeżeli spełnią oni wszystkie warunki w tym przepisie przewidziane. Ustawodawca wprawdzie ustalił dla kobiet inne granice, zarówno wieku, jak i stażu emerytalnego (kobiety przechodzą na wcześniejszą emeryturę pięć lat wcześniej niż mężczyźni, tj. w wieku 55 lat oraz mając staż ubezpieczeniowy o pięć krótszy niż mężczyźni, tj. 20 lat), jednakże zróżnicowanie to ma na celu zapewnienie kobiecie równouprawnienia; nie ma zatem charakteru dyskryminującego. Sąd stwierdził również, że nie można także mówić o dyskryminacji ze względu na wiek, czy też długość stażu pracy

w warunkach szczególnych. Przepis ten przyznaje bowiem - jednakowo dla wszystkich ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. - prawo do wcześniejszej emerytury po spełnieniu wymienionych w nim warunków, tj. osiągnięciu przepisanego wieku emerytalnego (55 lat dla kobiet, 60 lat dla mężczyzn), wykazaniu wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego (20 lat dla kobiet, 25 lat dla mężczyzn), nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, rozwiązaniu stosunku pracy oraz udowodnieniu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych (dla kobiet i dla mężczyzn). Przesłanki te muszą być spełnione łącznie. Brak choćby jednej z nich uniemożliwia przyznanie wskazanego świadczenia.

Sąd podkreślił, że ubezpieczeni, którzy nie posiadają żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych, bądź którzy pracowali w warunkach szczególnych krócej niż 15 lat, nie mogą skorzystać z przewidzianego w powołanym przepisie prawa do wcześniejszej emerytury.

W odniesieniu do argumentacji skarżącego, Sąd zwrócił uwagę, iż przepis art. 184 ustawy emerytalnej nie uprawnia do przyznania wcześniejszej emerytury proporcjonalnie do stażu pracy w warunkach szczególnych. Nie istnieje zatem możliwość przyznania wnioskodawcy wskazanego świadczenia ustalonego w sposób przedstawiony w odwołaniu, tj. w wysokości 45% świadczenia przysługującego ubezpieczonemu, który wykazał 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych (k. 17v. akt sprawy).

Sąd I instancji stwierdził, że wobec tak poczynionych ustaleń, brak było podstaw do uwzględnienia odwołania ubezpieczonego i przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury.

Z wyrokiem nie zgodził się wnioskodawca wywodząc apelację i zarzucając wyrokowi:

1) naruszenie art. 32 i 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z art. 2, 8, 32 i 37 Konstytucji.

Wobec tak sformułowanych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do emerytury z udowodnionym okresem 5 lat 8 miesięcy i 29 dni pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w udziale tego okresu do okresu 15 lat ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji zastosował właściwe przepisy prawne, które przytoczył i przeanalizował w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Sąd Apelacyjny w pełni przychyła się do ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy oraz do dokonanej przez Sąd I instancji wykładni przepisów.

Sąd Okręgowy w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uznał, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek warunkujących możliwość przyznania mu prawa do świadczenia emerytalnego z tytułu pracy w warunkach szczególnych, bowiem na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r., nie legitymował się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w zw. § 2, 3 i 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 z późn. zm.) ubezpieczonemu – mężczyźnie urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura, jeżeli osiągnął wiek emerytalny (60

lat) oraz w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej (1 stycznia 1999 r.) osiągnął 25-letni okres zatrudnienia, a w tym co najmniej 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Emerytura, o której mowa w cytowanych przepisach przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Z cytowanych przepisów wynika zatem, że wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury ze względu na pracę w warunkach szczególnych muszą być spełnione łącznie, a niespełnienie którejs z nich wyłącza możliwość przyznania prawa do tego świadczenia.

Pamiętać należy również, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń określonych w tej ustawie, powstaje z dniem spełnienia się wszystkich warunków wymaganych do jego nabycia. Wówczas też, na wniosek osoby uprawnionej, organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu prawa. Niespełnienie przez ubezpieczonego ustawowych warunków koniecznych do przyznania świadczenia, powoduje wydanie decyzji odmownej. Wydanie takiej decyzji następuje również wtedy, gdy ubezpieczony nie spełnia chociażby jednego z ustawowych warunków niezbędnych do przyznania świadczenia.

W niniejszej sprawie zostało ustalone, że na dzień złożenia wniosku o prawo do emerytury wnioskodawca nie spełniał przesłanek warunkujących powstanie tego prawa.

Z przeprowadzonego przez Sąd I instancji postępowania dowodowego wynika jednoznacznie, że wnioskodawca nie legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca udowodnił jedynie 5 lat 8 miesięcy i 29 dni pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Co więcej sam wnioskodawca nie kwestionował faktu, iż nie legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, mimo to domagał się uwzględnienia wykazanego przez niego okresu pracy w warunkach szczególnych i przyznanie mu emerytury, w sposób proporcjonalny, tj. w wysokości 45% świadczenia przysługującego ubezpieczonemu, który wykazał 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Jak słusznie uznał Sąd I instancji, stanowisko wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie. Zasady przyznawania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, ustawodawca uregulował, w sposób jednoznaczny i nie ma od tej reguły odstępstw. Zasadą jest, że prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nabywa ubezpieczony, który na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymował się wymaganym okresem ogólnym i szczególnym. W przypadku, gdy ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych, nie ma możliwości przyznania mu prawa do emerytury z tego tytułu.

Wbrew zarzutom wnioskodawcy Sąd I instancji, nie naruszył ani przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określających zasady przyznania prawa do emerytury, tj. art. 32 i 184 ustawy, ani też nie naruszył przepisów Konstytucji RP, tj. art. 2, 8, 32 i 37, albowiem zasady określone w ustawie emerytalno-rentowej, obowiązują wszystkich ubezpieczonych w jednakowy sposób i nie są niezgodne z regulacją ustawy zasadniczej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny stwierdza, że wyrok Sądu I instancji jest prawidłowy i odpowiada prawu, jednocześnie brak jest jakichkolwiek obiektywnych i prawnych podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji z tego też względu na mocy art. 385 kpc Sąd orzekł o jej oddaleniu.